

## 6. SANCTI MARONIS IN USA

*Creditorum*

(Paroecia Sancti Martini - Rev. Germanus - Exc.mus Hierarcha)  
(26 ianuarii 1974)

FACTI SPECIES. 1. Rev.dus Germanus e regione P. proveniens, a. 1947 ecclesiae S.ti Martini in civitate territorii S. parochus nominatus est.

Communitatis paroecialis S.ti Martini describitur in actis constans ex 40 circiter familiis (in relationibus annualibus paroeciae essent 75) viventibus illa in magna civitate ac in finitimis regionibus.

Rev.dus Germanus, spatio unius et viginti annorum, ingentes collegit summas pecuniarias, quas, cum fateatur ille solutae pecuniae se schedulam possidere sed neget omnino librum aut elenchum oblationum acceptarum adesse, numerare impossibile est.

2. Mense ianuario 1969 Rev.dus Germanus translatus est ad aliam paroeciam, primo tempore uti assistens, seu vice-parochus, postea uti Visitator dioecesanus. Die autem 20 ianuarii a. 1969, Rev.dus Mansuetus paroeciae Sancti Martini possessionem cepit. Qui initio mensis februarii 1969 notificationem accepit fructus cuiusdem summae \$ 33.169, in libello mensae argentariae ecclesiae Sancti Martini inscripto nomine paroeciae. Rev.dus Mansuetus iussit in mensa argentaria nihil immutari, atque certiore fecit Hierarcham, qui mandavit ut ipse ei traderet summam, quam in alio libello mensae argentariae inscripto nomine eparchiae deposuit. Postea ad Rev.dum Mansuetum pervenit alia notificatio fructus \$ 54.167; quae summa illico data est Hierarchae atque in mensa argentaria deposita.

3. Interim Domina Martha K., cuius vir atque parentes, spatio 15 annorum, dederunt Reverendo Germano plus quam \$ 120.000 ad ecclesiam Sancti Martini reficiendam, cum scivisset eundem Dominum Germanum adhibuisse magnam partem pecuniae ecclesiae ad aliud opus moliendum in regione P., adivit Hierarcham atque cum eo etiam postea communicavit sive apparatu telephonico sive scriptis. Responsiones Hierarchae haud placuerunt D.nae Marthae, quae adivit advocatum A. Hic, postquam comunicavit cum Rev.do Mansueto, obtinuit ut quidam Sancti Martini paroecianus (qui tabernam prope ecclesiam habebat quique discidia cum Rev.do Domino Germano habuerat) ipsum Rev.dum Dominum Germanum in iudicium vocaret apud tribunal civile.

Postea Hierarcha et Dominae K., scilicet mater et filia, necnon Rev.dus Mansuetus effecerunt ut advocatus peteret ac obtineret ut causa transferretur e tribunali civili ad tribunal ecclesiasticum, qua ratione nunc subiicitur decisioni huius Supremi Tribunalis, de mandato S. Congregationis pro Ecclesiis Orientalibus ex n. 107 Const. Ap. *Regimini Ecclesiae Universae*.

Quare petitur ut Collegium iudicans his propositis quaesitis respondeat:

I) *An et quas pecuniae summas Rev. Germanus receperit in bonum ecclesiae paroecialis Sancti Martini;*

II) *An et quas summas, de quibus supra, Rev. Germanus non impenderit in favorem eiusdem ecclesiae paroecialis; et quatenus affirmative ad Ium;*

III) *A quo tempore ipse, vel per se vel per alios, easdem summas detineat, cum fœnore restituendas.*

IN IURE. - 4. Spectata peculiari natura causae, conditionem partium necnon obiecti litis quod attinet, illa sunt praemittenda quibus illustrentur:

- a) licentia necessaria ad colligendas eleemosynas pro fine religioso;
- b) necessaria impensa eleemosynarum collectarum;
- c) competentia Signaturae Apostolicae, ut causam iudicet.

a) Licentia necessaria ad eleemosynas colligendas pro finibus religiosis indicatur in can. 240 M. P. *Postquam Apostolicis Litteris*, diei 9 februarii 1952, qui principium canonis 1503 CIC refert. In eo canone 240, § 1 dicitur: «Vetantur privati tam clerici quam laici sine Sedis Apostolicae aut Patriarchae vel proprii Hierarchae licentia in scriptis data, stipem cogere pro quolibet pio aut ecclesiastico instituto vel fine, firma obligatione obtinendi, nisi aliter in ipso Sedis Apostolicae rescripto cautum fuerit, consensum Hierarchae loci in quo stips colligenda est, salvis praescriptis can. 17-173 et § 3 huius canonis»; atque in sequentibus paragraphis tertia et quarta declaratur: «Ad cogendam stipem extra regiones orientales requiritur licentia scripto datae Sacrae Congregationis pro Ecclesia Orientali». «Locum Hierarcha consensus de quo in § 1 non praebeat, nisi constiterit de autentico et recenti documento».

b) Ad necessariam impensam eleemosynarum collectarum quod spectat, tres insimul componendae sunt citati M. P. *Postquam Apostolicis Litteris* dispositiones: quarum prima agit de earum attributione quae indicatur in subiecto cui destinantur; altera respicit obligationem modumque donantis adimplendi voluntatem; tertia demum onus Ordinariorum invigilandi, ut praedicta obligatio adimpleatur, declarat.

Prima dispositio continetur in praescripto can. 286 § 1, quod respondet can. 1536 CIC: «Nisi contrarium probetur, ea quae donantur beneficiariis curam animarum gerentibus vel rectoribus ecclesiarum, etiam religiosorum, praesumuntur ecclesiis donata».

Altera statuitur in praecedenti canone 252, qui canonem 1514 CIC repetit: «Voluntates fidelium bona sua in pias causas donantium vel relinquentium ... diligentissime impleantur etiam circa modum administrationis et erogationis bonorum ... ; tertia praevideatur in canone 253, qui respondet canoni 1515 CIC: «§ 1 - Hierarchae omnium piarum voluntatum tam mortis causa quam inter vivos executores sunt. § 2 - Hoc ex iure Hierarchae vigilare possunt, ac debent, etiam per visitationem, ut piae voluntates impleantur ... ».

c) Ad titulum competentiae Signaturae Apostolicae quod attinet, cum contentio, de qua agitur, huic Supremo Tribunali a competenti Dicasterio vi n. 107 Constitutionis *Regimini Ecclesiae Universae* delata sit, ipsius est de merito causae cognoscere.

IN FACTO. - 5. Tabulae processuales examinandae sunt tantum iuxta principia supra enunciata, cum haec clare indicent una cum modo ac extensione inquiri-

sitionis iudicialis criteria ad validitatem definiendam oppositarum sententiarum: illam scilicet in favorem ecclesiae Sancti Martini; aliam quam defendit Rev.dus Germanus. Inveniatur scilicet oportet:

A) An habeatur attributionis ecclesiae Sancti Martini omnium eleemosynarum a Reverendo Germano collectarum certa probatio;

B) Quousque, hac probatione deficiente, ipsa suppleri valeat criteriis praesumptivis statutis a supradictis dispositionibus canonicis;

C) An, hoc in casu, legitima sit alia pia destinatio earumdem eleemosynarum innixa tantum declarationibus Rev.di Germani.

Praesentis causae solutio difficultates praecipuas habet:

a) in absentia certae computationis eleemosynarum receptarum a Rev.do Germano;

b) in modo quo ille summas in mensis argentariis composuit ut pecuniam ad regionem P. tranferret;

c) in absentia probationum definitivarum quae contrarium probent ex parte denuntiantium.

6. Necessarium ergo visum est numerare ex actis et probatis pecunias collectas et reconstruere veritatem earumdem destinationis, ut possimus triplicem supradictam difficultatem superare atque tribus concordatis dubiis respondere. Oportet, etenim, prae mente habeatur Rev.dum Germanum tantum servavisse scripturas *solutionum* ab ipso peractarum, dum, ex alia parte, dicitur nullam curavisse computationem pecuniae, vel saltem eleemosynarum *acceptarum*. Insuper ille, prouti eruitur ex documentis probatis, modo alterno vicissimque cum septem mensis nummariis duarum urbium operationes pecuniarias perfecit, atque apud 15 earum habebat libellos pecuniarios variis nominibus inscriptos.

His dictis, quae sequuntur relevari possunt:

7. A) Existit probatio certa datam esse explicite pro Ecclesia Sancti Martini summam \$ 172.086,94 sic dispartitam:

I. - Summa \$ 120.756,04 data est a familia K. prouti eruitur ex testamento Domini K. atque ex testimoniis eiusdem uxoris et filiae.

II. - Summa \$ 29.729,00 est fructus peculiaris collectae peractae usque ad annum 1968 in paroecia ad S. Martini ecclesiam reficiendam, prouti declaravit Rev.dus Germanus in sua relatione annuali Hierarchae missa.

III. - Summa \$ 21.601,90 superest in arca paroeciae ex pecunia collecta usque ad annum 1968, prouti item declaravit Rev.dus Germanus in supradicta relatione annuali.

B) Non eodem modo certa est destinatio duarum summarum \$ 10.000 atque \$ 12.000, quae missae sunt Rev.do Germano a Pia Foundatione C., annis 1967 et 1968 cum schedulis inscriptis ecclesiae S. Martini. Nam notum est administratorem Piae Foundationis, ad primam summam \$ 10.000 quod spectat, quamvis nihil dixerit de ecclesia, sic scripsisse Domino Germano: «gaudeo eo quod tibi mittam schedulam \$ 10.000»; pro secunda vero summa \$ 12.000 nullum existit documentum, praeter intestationem schedulae, ex quo probetur cui pecunia mis-

sa fuerit, atque an fuerit tantum donatio facta tempore quo ecclesia S. Martini restaurabatur.

Verum quidem est Rev.dum Mansuetum, Rev.di Germani successorem, dicere se oretenus certiore factum esse summas destinatas esse ecclesiae, attamen ille nullam adducit probationem, atque cum sit pars in causa, eius declaratio uti testimonium acceptari nequit. Unica, ergo, probatio destinationis summarum quae datae sunt a Pia Foundatione C. posset esse, simplici titulo praesumptivo, inscriptio scripturarum nomine ecclesiae S. Martini.

C) Ex actis depositionibusque clare probatur Rev.dum Germanum tempore quo fuit parochus S. Martini, accepisse alias summas (videtur circiter \$ 118.187,44) atque eas deposuisse in libellis pecuniariis inscriptis et ecclesiae S. Martini et Confraternitati S. Patricii erectae in eadem ecclesia, et ecclesiae S. Joseph et Rev.do Germano, et proprio aliisque nominibus. Attamen difficile est has determinare summas atque earumdem conicere destinationem. Nam hoc impeditur, uti iam innuimus, carentia libri rationum; parvitate probationis adductae a recurrente, cum haec probatio certe refertur ad solas obligationes familiae K.; modo sese gerendi ex parte Hierarchae, qui quamvis hodie contradicat Rev.do Germano, de facto acceptavit ab eo summas nunc repositas in Instituto pro Operibus Religionis, scilicet \$ 101.679,00, nihil dixit contra rationes annuales quamvis minime essent exaequatae exigentiis parvae communitatis S. Martini, quique denique certior erat de operationibus pecuniariis ad novam ecclesiam S. Martini construentem pro qua impensa fuit summa \$ 85.360,30.

8. His omnibus consideratis, legitima non videtur provocatio in casu ad praesumptionem de qua in can. 286 § 1 M. P. *Postquam Apostolicis Litteris*. Nam, in facti specie, illa «incertae rei probabilis coniectura» considerari potest sine fundamento ratione reticentiae sive recurrentis sive Hierarchae, prouti relevari potest e tabulis processualibus. Videlicet, non videtur sufficienter legitimari recursus ad translationem oneris probationis, ratione praedictae praesumptionis, praesertim ratione conflictus utilitatum quae videntur deprehendi in modo processuali sese gerendi sive recurrentis sive Hierarchae.

E contra videtur magis consentaneum acceptare declarationem contrariam Rev.di Germani: summas scilicet excedentes impensas ab ipso atque solutas ad restaurandam ecclesiam Sancti Martini (\$ 85.360,30) et alias datas proprio Hierarchae (\$ 101.679,30) diversam habuisse destinationem, i.e. ad pium opus erigendum in regione P., et de quo revera Rev.dus Germanus fundamentum iecit. Nam attendibilitas eorum quae declaravit hac de re ipse Rev.dus Germanus sufficiens invenit argumentum in sua positiva voluntate pium opus ab ipso inceptum in regione P., esse debere pium opus ecclesiasticum: hac de causa etenim ille aliquid fecit per viros ecclesiasticos illius regionis.

9. Unde normis canonicis vigentibus relate ad facti speciem consideratis, ponderatis elementis processualibus acquisitis, atque facultatibus quae huic Supremo Tribunali competunt prae mente habitis, tenore n. 107 Constitutionis *Regimini Ecclesiae Universae*, pro rei veritate et iustitia hoc affirmari potest, scilicet:

– Certo certius Rev.dus Germanus recepit in bonum Ecclesiae paroecialis Sancti Martini summam \$ 172.086,94 (cuius \$ 120.756,04 a familia K., \$ 29.729,00 ex collectis, prouti ipse Rev.dus Germanus dixit; atque \$ 21.601,90 quae manebat in arca, prouti similiter dixit Rev.dus Germanus quaeque collecta est usque ad annum 1968).

– Summa \$ 22.000 data Rev.do Germano, annis 1967 (\$ 10.000) et 1968 (\$ 12.000) a Pia Fundatione, non sufficienter probatur data esse pro ecclesia Sancti Martini; haec destinatio enim tantum praesumi potest, saltem ad summam \$ 10.000 quod spectat, idque ratione inscriptionis schedulae quae missa est Rev.do Germano a supradicta fundatione.

10. Ad summam circiter \$ 118.187,44 quod attinet, numeratam documentis exhibitis – stante conflictu declarationum partium in causa atque consideratis rationibus supra relatis, quae efficiunt ut asseveratio conventi Rev.di Germani credibilior habeatur, i. e. ipsam datam esse tantum ad pium opus perficiendum in regione P. – legitimum videtur parvi facere praesumptionem de qua in canone 286 § 1 M.P. *Postquam Apostolicis Litteris*. Nec obstat inexistencia specialium permissionum canonicarum quae requiruntur ad oblationes accipiendas; et hac simplici ratione: 1) Hierarcha vel omisit exercitium proprii officii invigilandi, vel consentiebat cum modo sese gerendi Rev.di Germani; 2) de facto summae collectae habuerunt piam destinationem.

Probatum est ex pecuniis collectis Rev.dum Germanum de facto contulisse in bonum ecclesiae S. Martini summam \$ 85. 360,30 ad ecclesiam reficiendam, et summam \$ 101.679,00 dedisse proprio Hierarchae cum de ipsis controversia haberetur.

11. Quoad summas incertas de quibus supra, cum clarificatum sit validam retineri posse earum piam destinationem, prouti indicavit Rev.dus Germanus, atque pro certo habito, illum, de facto, incepisse perfectionem alicuius operis pii in regione P., iustum aequumque videtur illas restitui non debere, sed definitive dandas esse pio operi incepto a Rev.do Germano, imposito tamen onere ut ipse quam citius transferat idem opus pium auctoritati ecclesiasticae loci, ita ut salvum sit praescriptum canonum 252, 253 M. P. *Postquam Apostolicis Litteris*, viteturque recursus ad dispositiones statutas in can. 207 § 1 M. P. *Sollicitudinem Nostram*.

12. *His omnibus in iure et in facto perpensis, Nos infrascripti Cardinales Membra Supremi Tribunalis Signaturae Apostolicae, pro Tribunali sedentes et Deum solum prae oculis habentes, Christi nomine invocato, edicimus, declaramus et definitive sententiamus:*

I. constare Rev. Germanum in bonum ecclesiae paroecialis S. Martini recepisse summam 183.086,94 dollariorum USA;

II. Summas a Rev. Germano non expensas in favorem eiusdem ecclesiae paroecialis fuisse 124.235,08 dollariorum;

III. a) Summa dollariorum 101.679,00 deposita apud mensam argentariam interveniente Instituto pro Operibus Religionis in Civitate Vaticana tradatur cum suo foenore legali paroeciae S. Martini;

b) Summae, quas Rev. Germanus impendit pro nosocomio in regione P., huic nosocomio cedant;

c) Nosocomium ipsum iuridice transferatur in proprietatem Eparchiae, in qua est, eidemque tradantur 65.196,08 dollariorum USA de quibus Rev. Germanus respondere debet.

*Expensas iudiciales reficere tenetur Rev. Germanus.*

Romae, in se de Supremi Tribunalis Signaturae Apostolicae, die 26 ianuarii 1974.

DINUS Card. STAFFA, *Praefectus*; + ALOISIUS Card. TRAGLIA  
+ PAULUS Card. MARELLA; AEGIDIUS Card. VAGNOZZI, *Ponens*  
ANTONIUS Card. SAMORÉ; PAULUS Card. BERTOLI  
IACOBUS Card. VIOLARDO; PETRUS Card. PALAZZINI  
HUMBERTUS Card. MOZZONI